

Зърнени и маслодайни култури

Моментно състояние в развитието на сектора в България

- Прибраните количества **пшеница** реколта 2015 г. са 4 678 929 тона.
- Производството на **ечемик**, възлиза на 704 866 тона.
- Производството на **царевица** е в размер на 2 120 985 тона.
- Производството на **слънчоглед** от реколта 2015 г. е 1 589 710 тона.
- **Рапицата** от реколта 2015г. е 410728 тона.
- През 2015 година при всички разглеждани култури се наблюдава спад в произведените количества. Реколтата все пак е достатъчна за покриване на вътрешното потребление в страната.
- Цените на основните зърнени култури продължават да са на значително по-ниски нива, като през новата година не се очаква значителен ръст.
- Цените при слънчогледа не следват тази тенденция като те са на нива по-високи от предходните две маркетингови години. Поради по-слабата реколта през 2015 и очакванията за по-ниско предлагане в световен мащаб очакванията са цените да се задържат на нива по-високи от предходните 2 години.

Развитие на производството и търговията в света

- През 2015 година в света са получени 723,4 млн. пшеница, 988 млн. тона царевица – нива по-високи от предната година като логично това води до увеличение на запасите.
- През 2016 маркетингова година очакванията са за по-висока от миналогодишната реколта от пшеница в световен мащаб (731-735 млн. тона). Въпреки прогнозирания ръст в използването на пшеница за фураж, очакванията са за достигане на 13 годишен връх в запасите (ЕК, 2016).
- Очакванията са реколтата от царевица да бъде по-ниска от тази през миналата година – около 970 млн. тона.
- Цените на световните пазари за зърнените култури през месец март бележат спад в сравнение със същия период на предходната година. На годишна база пшеницата през март поевтинява с 21% на европейския пазар и с 18% в САЩ. Ечемикът е на цена с 20 % по-ниска от миналогодишната, а царевицата е с цени по-ниски с около 9% на световните пазари.
- Следвайки тренда на световния пазар цените на зърнените култури в ЕС през 2015 показват низходяща тенденция. Единствено при царевицата не се наблюдава силно изразен спад, като цените при царевицата в ЕС се задържат стабилни. Без някакви неочаквани климатични явления, които да се отразят на реколтата, не се очаква значителна промяна в тренда на развитие на цените.
- Забелязва се спад в производството на слънчоглед в ЕС през 2015 година, дължащо се на по-ниските реколти в основните страни производители на слънчоглед, сред които и България, но производството продължава да бъде на исторически рекордно високи нива. Наблюдава се спад от около 25% и в запасите.
- Очакванията са цената на слънчогледа да се задържи сравнително висока.

Цени България, лв./тон (без ДДС)

	12.2015	01.2016	02.2016	03.2016*	04.2016*
Хлебна пшеница	298,30	298,73	286,46	292,27	292,64
Фуражна пшеница	282,50	280,00	270,56	276,85	278,49
Ечемик	265,00	265,00	268,55	269,07	271,40
Царевица	276,32	277,04	290,92	299,00	300,20
Слънчоглед**	735	714			

*Прогнозни цени

**Източник на информация за цената на слънчогледа - МЗХ

Източник: ЕК

Международна търговия

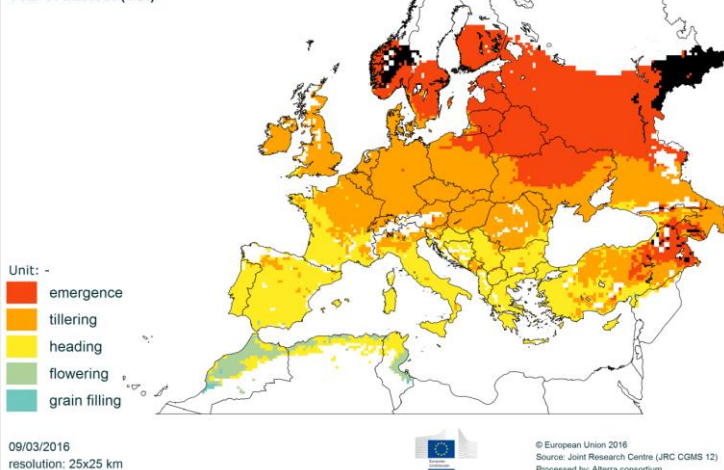
	01.2016	02.2016
Пшеница , евро/тон	151.56	143.64
Ечемик, евро/тон	108.63	108.34
Царевица, евро/тон	148.31	144.02

Източник: <http://www.indexmundi.com/commodities/>

CROP DEVELOPMENT STAGE WINTER WHEAT

from : 21 February 2016
to : 29 February 2016

Year of interest (YOI)

09/03/2016
resolution: 25x25 km

© European Union 2016
Source: JRCI Research Centre (JRC CGMS 12)
Processed by: Alterra consortium

Етапи на развитие на зимната пшеница

- Поникване
- Братене
- Удължаване на стъблото
- Цъфтеж
- Развитие на зърното

Източник: ЕК

Зеленчукопроизводство

Развитие на производството на домати, пипер и краставици в България

- В последните години площите заети с домати, пипер и краставици полско производство достигнаха своя исторически минимум. През 2014 г. площите с 3-те култури паднаха до 6,3 хил. ха. В следващите години се очаква да има слабо повишение в площите, като то варира в диапазона между 7-8 хил. ха.
- Производството с домати, пипер и краставици в страната намалява, но в по-слаба степен в сравнение с площите. Очаква се полското производство с тези зеленчуци да достигне 175 хил.т през 2015 година. Производството зависи изключително от добивите, като при полските домати се наблюдават по-големи колебания и вариативност на добивите в сравнение с пипера, където вариациите са около 15-20%, докато при домати могат да достигнат и 40%.
- Оранжерийното производство с домати, краставици и пипер през 2015 г. се предвижда да се запази на нивата приблизително от предишната година. Абсолютният минимум е достигнат през 2012 година, когато производството е на почти половина от нивата през последните години. През 2016 година се предвижда да има задържане на производствените равнища и дори да има леко увеличение.

Цени на едро лв./кг.				
	12.2015	01.2016	02.2016	03.2016*
Домати - оранжерийни	1,81	2,40	2,11	2,03
Домати - внос	1,62	2,09	1,73	1,3
Краставици - оранжерийни	2,11	2,35	2,91	2,34
Краставици - внос	1,64	1,75	2,35	1,72

ДКСБТ- Седмичен бюлетин
За 03.2016 г. цените са прогнозни

Цени на дребно лв./кг.				
	12.2015	01.2016	02.2016	03.2016*
Домати	2,62	3,14	2,67	2,41
Краставици	2,55	2,64	3,29	3,34
Чушки (зелени)	2,65	3,19		2,45

Източник: САПИ (седмичен информационен бюлетин)
За 03.2016 г. цените са прогнозни

Развитие на производството и търговията в света

- Съседството на България с Република Турция поставя страната редом до един от най-големите производители на зеленчуци в света. Около 76% от Брутният селскостопански продукт на Турция се пада на зеленчуците. Общото производство на зеленчуци достига над 28 млн.тона, като в последните години се увеличава. Наред с това се наблюдава реструктуриране на производството, като Турция увеличава производството си на домати и особено на краставици, както и на плодови зеленчуци, като намаление се наблюдава при кореноплодните, пипера и лука.
- Европа е нетен вносител на зеленчуци, като за последните няколко години се наблюдава увеличение на вноса с почти 10% в сравнение с 2010 год. Общият внос на зеленчуци в Европа достига 25 млн.тона. Мароко, Египет и Турция са най-големите вносителите на зеленчуци в Европа.
- ЕС е разделена по отношение на производство и търговия, като основните страни производителки и износителки на зеленчуци са Холандия, Испания, Франция и Полша. Основните вносителки са Великобритания, Германия, Италия.

Ценова динамика

- Цените на зеленчуците в България в последните години растат. Това се отнася, както до изкупните цени, цените на едро, но така и на цените за крайно потребление. През 2014 г. са достигнати най-високи средни годишни цени и за 3 наблюдавани зеленчуци. През 2015 год. се наблюдава известен спад, но цените се задържат сравнително високи в сравнение с предишни години. Изкупните цени на домати, пипер и краставици представляват между 25-35% от крайната цена при домати и до 45% от крайната цена при краставиците. Цените и в България и в ЕС са функция на търсенето и предлагането, като в потреблението се наблюдава задържане на общата консумация, докато производството в ЕС слабо намалява с до 5% за последните 2-3 години.
- Цените на едро в България за последните месеци се движат в диапазона до 2,4 лв/кг при домати за 01.2016 и 2,91 лв/кг за краставици, за 02.2016. В следващите месеци се очаква намаление на цените заради увеличаване на количествата вносна продукция от топли региони на света. И в момента, българската оранжерийна продукция се продава на по-високи цени от вносната, като при краставиците разликата е почти 25%.
- Цените на дребно от декември, 2015 до март, 2016 се задържат на сходни равнища, като при краставиците се очаква да има увеличение на цените през март, 2016 в сравнение с предходните месеци. Цените на дребно не копират в пълна степен изкупните цени и цените на едро.

Мляко и Млечни продукти

Развитие на производството и търговията в България

- Изкупните цени на суровото мляко през февруари в България продължават да имат тренд към понижение -1,2% (посочената цена за м. февруари е прогнозна). Продължава да има изразена сезонност на цените (по-високи през зимните месеци), но на по-ниски ценови нива.
- Според предварителните данни публикувани от Агростатистика към МЗХ, за 2015 година има намаление на броя на млечните крави с 6,1% до 277,1 хиляди, докато кравите за месо се увеличават с 53,6% до 75,4 хиляди.

Развитие на производството и търговията в света

- Изкупеното мляко в ЕС през 2015 се е увеличило с 2,5%. В последните месеци на миналата година е налице увеличение на запасите от млечни продукти в ЕС, което увеличава натиска върху цените. Трендът към намаление на цените, обхваща всички страни членки, но намалението на цените на млечните продукти в ЕС е по-значително (показано в таблиците).
- На срещата на Съвета на ЕС по земеделие и рибарство на 14 Март в Брюксел е взето решение да няма национални прагове за отпускане на помощ по de minimis, до прага от 15 000 Евро на ферма за година.
- Във връзка с намаляващите цени на суровото мляко, чиято тенденция продължава от октомври, 2014 година и вече достига около 15-16% за периода, ЕС предлага да се активира чл.222, който позволява въвеждането на "доброволни" квоти, като мярка за намаляване на предлагането. Различните страни имат различаващи се мнения по въпроса включващи вдигане прагове на интервенционно изкупуване до нови пакети финансова помощ.

Важни събития през месеца

- България ще може да изнася сирене, кашкавал и млечни продукти за Китай. Преработвателите са инспектирани на място от китайски експерти, които са проверили в детайли цикъла на производство и преработка. В писмото до БАБХ е записано, че дори при един случай на установени антибиотици в млечните продукти, китайският пазар ще бъде затворен за българска продукция.
- С промени в Закона за ветеринарно-медицинската дейност се въвежда задължение ветеринарните лекари най-малко веднъж на два месеца да извършват прегледи и проверка на идентификацията на отглежданите животни във фермите. Забранява се отглеждането на животни, на които не е извършена профилактика. Забранява се пускането на животни извън животновъдния обект без придружител. Създава се възможност за конфискация на животни, за които не са изпълнени изискванията на закона.

Източници

В бюлетина са използвани данни от Млечната обсерватория на ЕК и Държавната комисия по стоковите борси и тържищата.

Цени на сурово мляко, лв/100 кг

	12.2015	01.2016	02.2016	Δ%м-1	Δ%у-1
България	56.43	56.05	55.39	-1.2	-9
ЕС (13)	52.71	51.44	50.93	-1	-9,4

Източник: ЕК, Обсерватория на пазара на мляко и млечни продукти

Цена на сухо мляко (обезмаслено), лв/100 кг

	12.2015	01.2016	02.2016	Δ%м-1	Δ%у-1
България					
ЕС (28)	336.40	324.67	322.71	-4,07	-24

Източник: ЕК (цените са към последна седмица на месеца)

Цена на масло, лв/100 кг

	12.2015	01.2016	02.2016	Δ%м-1	Δ%у-1
България	1048	1024	1000	-2,3	-6
ЕС (28)	586.75	541.76	518.29	-4,3	-18,5

Източник: ЕК (цените са към последна седмица на месеца)

Цена на кашкавал Витоша/сирене Чедър, лв/100 кг

	12.2015	01.2016	02.2016	Δ%м-1	Δ%у-1
България	985	997	990	-0.7	-7
ЕС (28)	563.28	547.63	528.07	-3,6	-18

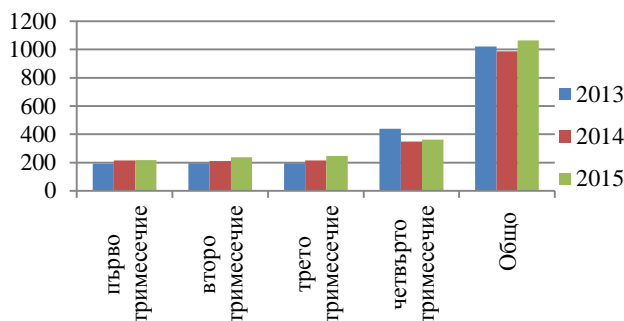
Източник: ЕК (цените са към последна седмица на месеца)

Δ%м-1 - изменение на цената в сравнение с предходния месец
Δ%у-1 - изменение на цената в сравнение с предходната година

- В последните седмици се говори усилено за картел при формирането на изкупните цени, за нелегален внос на суровини и за злоупотреби при качеството на продаваните млечни продукти. Проблемите в бранша трябва да се търсят в пазарната и организационна структура на българското млечно животновъдство. Трайното решение е да се даде повече свобода и либерализация на пазара, което да засили конкуренцията по цялата верига, като се облекчи достъпа на производителите до техните клиенти.
- Предвидена е пълна електронизация по пътя на пробите на суровото мляко от фермите през транспортното до изследването в държавните лаборатории. Проверките ще са внезапни и ще се извършват на три пъти в рамките на следващите три месеца. Според БАБХ до края на годината ще бъде въведена подобна система за контрол на млекосъбирателните пунктове, които изкупуват суровина от малките стопанства.

Месо
Производство и търговия на месо в България през 2015

- По данни на отдел „Агростатистика“ към МЗХ за броя на селскостопанските животни към 01.11.2015 година, броят на отглежданите в България говеда бележи минимален спад (-0,6% спрямо предходната година). Най-големият спад е при млечните крави (около 6,2%). Това се дължи на продължаващата криза в сектор млечно животновъдство. През 2015 година производството на говеждо месо в клиниците нараства с 8,62% спрямо 2014 година. Специфично за този сектор е, че по-голяма част от говедата се колят не в специализираните клиници, а в самите стопанства.
- Ръст в броя на отглежданите животни към 01.11.2015 се наблюдава при свинете (8,5%). При тях се наблюдава и ръст при броя на закланите животни от 14,6% спрямо 2014 година. Положителна тенденция е, че продължава да намалява броя на закланите в стопанствата животни.
- През 2015 година има ръст в броя на закланите птици с 4,8% спрямо 2014 година, като се наблюдава и ръст в произведеното месо (живо тегло) с около 4%. Търсенето на пилешко месо в страната продължава да се диктува от сравнително ниските цени спрямо месата от останалите групи.

Общо заклани свине, хил.

Източник: Отдел „Агростатистика“, МЗХ

Развитие на производството и търговията в света и ЕС през 2015 г. и очаквания за 2016

- Забавянето в икономическия растеж на развиващите се икономики, обезценяването на някои от водещите световни валути, както и сравнително ниските цени на петрола водят до задържане на световните цени на основните земеделски продукти на сравнително ниски нива (ЕК, 2016). Допълнителен фактор за задържането на по-ниски нива на цените на месата се дължи и на повишеното производство и предлагане в световен мащаб, и ЕС, в частност.
- ЕК предвижда ръст на производството на говеждо месо в съюза с около 2% през 2016 година спрямо 2015. В САЩ се наблюдава повишаване на броя на животните в стадата за месо, като се очаква в края на 2016 и 2017 година това да доведе до ръст на производството на говежда месо. Подобна тенденция по възстановяване на стадата се наблюдава и в Бразилия.
- В края на 2015 година е отчетен спад в броя на свинете майки в ЕС. В някои от случаите това се дължи на повишена продукция на месо с оглед компенсиране на по-ниските цени на свинско месо, докато други намаляват размера на производството си, поради неблагоприятните пазарни условия. Европейските цени на свинско месо, все още са по-ниски от средните. С оглед ситуацията на пазара се предприеха и мерки от страна на ЕС за частно складиране на месо, с оглед намаляване на предлагането и задържане на цените.

Цени на говеждо и телешко месо, лв./тон кланично тегло

	12.2015	01.2016	02.2016.	Δ% m-1	Δ% y-1
България	5111,15	5176,30	4817,78	-6,9%	+10%
ЕС	5358,55	5322,43	5256,27	-1,24%	-5,321%

Източник: ЕК

Цени на свинско месо, лв./тон кланично тегло

	12.2015	01.2016	02.2016.	Δ% m-1	Δ% y-1
България	3180,586	3174,33	3139,71	-1,09%	-2,39%
ЕС	2561,82	2492,67	2468,43	-0,97%	-7,89%

Източник: ЕК

Цени на пилешко месо, лв./тон кланично тегло

	12.2015	01.2016	02.2016.	Δ% m-1	Δ% y-1
България	2875,03	2818,31	2949,89	+4,66%	-0,16%
ЕС	3460,17	3509,92	3518,40	+0,24%	-3,36%

Източник: ЕК

Цени на агнешко месо, лв./тон кланично тегло

	12.2015	01.2016	02.2016.	Δ% m-1	Δ% y-1
България	12747,0	12517,7	11394,1	-8,9%	-19,1%

Източник: ЕК

- Продължава ръста в производството на пилешко месо в Европа поради изгодните цени на фуражите. Очаква се през 2016 година да продължи и ръстът в консумацията и потреблението на пилешко месо в Европа.
- Наблюдавания ръст в броя на животните в стадата овце се очаква да забави темпа на нарастване на производството на агнешко месо в съюза. Прилагането на обвързана подкрепа ще стимулира развитието на сектора в ЕС.

Важни събития през периода януари – февруари 2016 и предстоящи събития през март 2016

- ЕК обяви пакет от мерки за справяне с кризата в животновъдството. Сред тях са отново частно складиране за свинско месо, както и промоционални мерки, отново за свинското месо.
- По примера на Обсерваторията за млечния пазар ще се установи и обсерватория за месните продукти, покриваща говеждото и свинското месо.
- Предстоят обсъждания на предложени от МЗХ промени в Наредба № 44/2006 за ветеринарно-медицинските изисквания към животновъдните ферми, целящи облекчаване на част от изискванията за отглеждане на свине.